

Quick scan ecologie

Rozenstraat 37 te Beneden-Leeuwen

28 juni 2021

Samenvatting

Voor de Rozenstraat 37 te Beneden-Leeuwen worden werkzaamheden voorbereid. Onderzocht is of er effecten op beschermde natuurwaarden kan ontstaan.

De aanwezigheid van vleermuizen en huismussen kan op voorhand niet worden uitgesloten.

Bij werkzaamheden waar verblijfplaatsen en/of nestplekken worden verwijderd of verstoord, wordt een aanvullend onderzoek geadviseerd. Bij aanwezigheid van vleermuizen en/of huismussen is een ontheffing noodzakelijk.

Bij werkzaamheden, die de verblijfplaatsen en/of nestplekken niet verstoren kan gewerkt worden met een ecologisch werkprotocol en is er geen ontheffing nodig.

Er dient rekening te worden met de broedperiode van algemeen voorkomende broedvogels. Geadviseerd wordt de werkzaamheden buiten de broedperiode te starten.

Inhoud

2 - Inleiding

3 - Beschrijving gebied

4 - Waarnemingen

8 - Analyse

10- Advies & Bronnen

Colofon

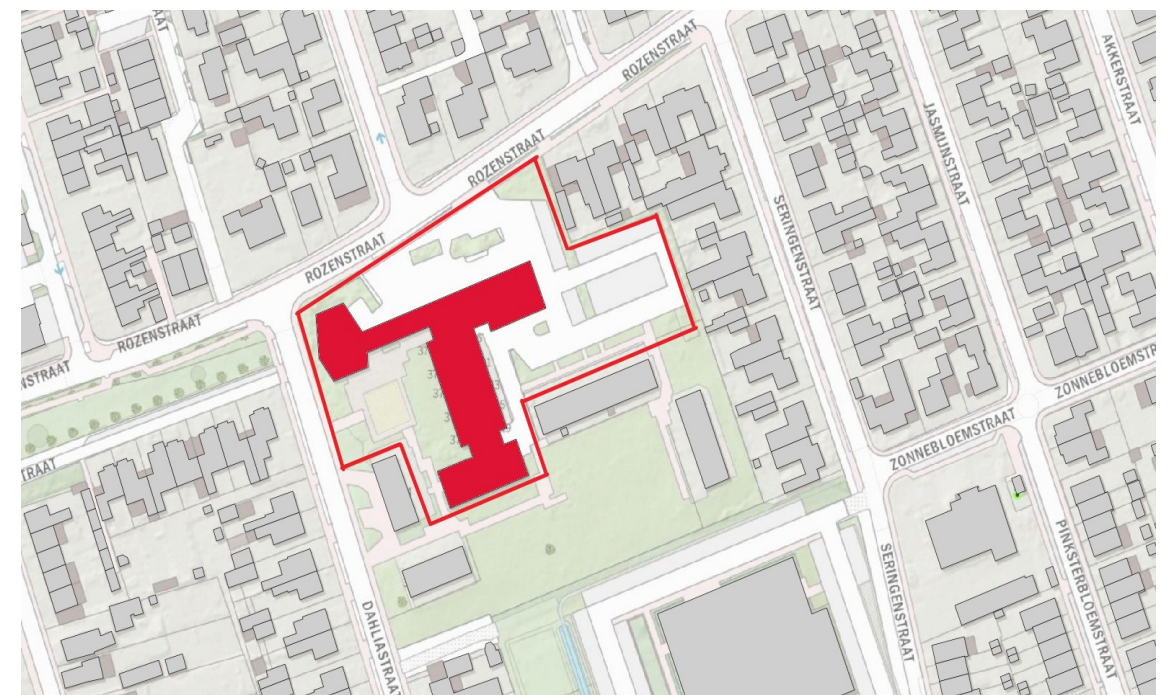
Opdrachtgever	Zorggroep Maas & Waal
Projectnummer	21,233
Datum	28 juni 2021
Auteur	N.M.Wiersma Andriessen
Gecontroleerd	P.J.H. van der Linden
Status	definitief

*Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl*

Inleiding

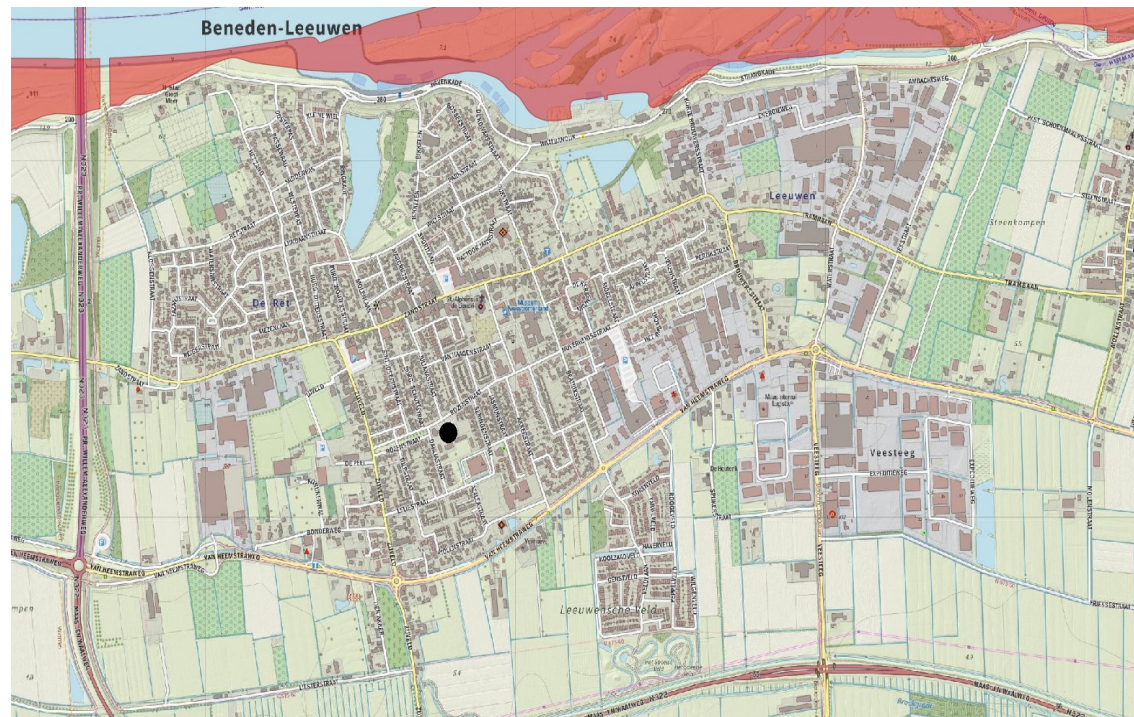
Voor de planlocatie aan de Rozenstraat nr. 37 te Beneden-Leeuwen worden werkzaamheden voorbereid. De werkzaamheden omvatten renovatie van het complex en de realisatie van 46 nieuwe appartementen. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de werkzaamheden. Hiervoor is door bureau Els & Linde een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Het voorliggend rapport geeft een beschrijving van het oriënterend onderzoek naar de effecten op natuurwaarden.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 24 juni 2021 door een ecooloog van bureau Els & Linde, een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderende omgeving en het veranderende gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

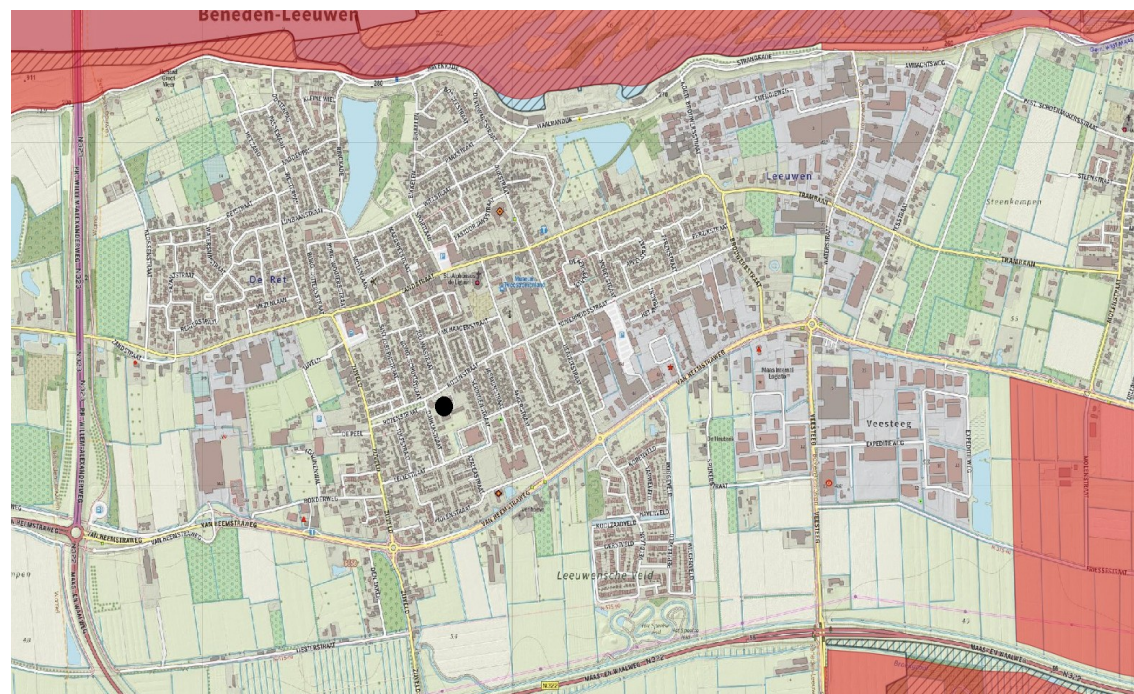

Ligging van de planlocatie

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000-gebieden ten opzichte van de planlocatie.

Ligging van het Natuurnetwerk Nederland (rood) en het Gelders Natuurnetwerk (raster) ten opzichte van de planlocatie

De planlocatie betreft een voormalige zorglocatie genaamd “De Hey-Acker” in het dorp Beneden-Leeuwen in de gemeente West Maas en Waal in de provincie Gelderland. Het complex ligt in een woonwijk. Ten noorden, oosten en westen bevinden zich woonblokken, ten zuiden ligt een gazon met aan de overzijde aan de Zonnebloemstraat een grote accommodatie en twee onderwijslocaties. De beschermde Natura 2000-gebieden liggen op enige afstand van de planlocatie. Op ruim 950 m ligt het gebied “Rijntakken”. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt op ruim 900 m afstand. Het gebied van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) dat het dichtst bij de planlocatie ligt valt grotendeels onder het Natuurnetwerk Nederland.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden van internationaal belang beschermd. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats, planten en dieren. Deze Natura-2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdeposities en grondwaterstromen. Voor functies waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd.

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locatie wordt beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 24 juni 2021 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocatie. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocatie. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocatie sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocatie en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het veldbezoek van 24 juni 2021 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek betref bewolkt, droog weer met een temperatuur van 15 °C en windkracht 2 Bft.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Er zijn enkele meldingen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), onder andere ter hoogte van de Leliestraat nr.2. De gierzwaluw (*Apus apus*) kent verschillende meldingen, onder andere ter hoogte van de Narcissenstraat nr.22. De huismus (*Passer domesticus*) is enkele keren waargenomen onder andere bij de Sint Josephstraat nr.37. Verschillende steenmarters (*Martes foina*) zijn gemeld op en in de omgeving van de Retstraat. Hier is ook een melding van een wezel (*Mustela nivalis*) of een hermelijn (*Mustela erminea*) bekend. Veel meldingen van de ransuil (*Asio otus*) en de steenuil (*Athene noctua*), waarvan de meeste zijn gemeld ten noorden van de Retstraat. De buizerd (*Buteo buteo*) kent veel meldingen aan de Prins Willem Alexanderweg. Rondom deze weg zijn ook slechtvalken (*Falco peregrinus*) en torenvalken (*Falco tinnunculus*) gemeld. Ten zuiden van de planlocatie aan de Anjerstraat is een boomvalk (*Falco sub-buteo*) gemeld. Ten laatste zijn er enkele meldingen van de groene kikker (*Pelodytes punctatus* spec.), waarvan één gemeld is bij het Pax Christi College Junior. Binnen de planlocatie zijn geen meldingen van beschermde soorten bekend.

Vegetatie en planten

Direct rondom het complex, in de tuinen en op de parkeerplaatsen is veel vegetatie aanwezig. Dit in de vorm van onder andere struiken, cultivars (waaronder meerdere kerssoorten), meerdere soorten esdoorns, naaldbomen, hazelaars en algemeen voorkomende tuinplanten. De verschillende bomen staan langs de straatkant, op het gazon ten zuiden van de planlocatie, aan de zijanten van de parkeerplaatsen en direct naast het complex. Tijdens het oriënterend onderzoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocatie ook niet te verwachten.

Zoogdieren

Juridisch zwaardere beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocatie en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend – alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de

watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

Het complex bestaat uit opgemetseld steen, waarin in alle gevels open stootvoegen bevinden die qua grootte geschikt zijn voor vleermuizen om in te vliegen om zich te vestigen in het wooncomplex. Bij enkele regenpijpen is aan de zijkant een opening waargenomen groot genoeg voor een vleermuis om in te vliegen. Het dak is plat en het complex bevat kunststofkozijnen waar geen zichtbare openingen zijn waargenomen.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

De locatie valt binnen de bebouwde kom van Beneden-Leeuwen. De kans op potentiële vliegroutes is niet aanwezig. Het gazon ten zuiden van de planlocatie kan dienen als jachtgebied voor de vleermuis.

Laag beschermde zoogdieren

Binnen de planlocatie is een kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals egels (*Eurinaceus europaeus*), spitsmuizen en muizen. De kleine marters zijn afwezig door het ontbreken van voldoende geschikt habitat.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen de planlocatie. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. In het boei-boord is een opening waargenomen geschikt voor de huismus om in te vliegen om zich te vestigen binnen het complex. Het complex beschikt over vele zonweringen waarachter de huismus zich kan vestigen. Ook bij de regenpijpen die aan de onderzijde het complex ingaan is ruimte voor de huismus om in te vliegen. Tijdens het oriënterend onderzoek zijn in de begroeiing rondom het complex vele huismussen waargenomen. Er zijn geen geschikte openingen waargenomen voor de gierzwaluw. Er zijn ook geen sporen waargenomen van de gierzwaluw.

Algemene broedvogels

Gezien de omgeving is de kans op algemeen voorkomende broedvogels aanwezig. In de bomen en struiken rondom het complex en op het platte dak kunnen algemeen voorkomende broedvogels zich ophouden. Tijdens het oriënterend onderzoek is de kauw (*Corvus monedula*), ekster (*Pica pica*), merel (*Turdus merula*), duif (*Columbidae*) en de koolmees (*Parus major*) waargenomen in de begroeiing rondom het complex en op de balkons van het complex.

Herpetofauna en vissen

Er is geen oppervlaktewater aanwezig op het perceel of in de directe omgeving. Binnen de planlocatie zijn daarom geen watergebonden organismen te verwachten.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde en bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen het perceel. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocatie voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocatie.

H04 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000-gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de Rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 24 juni 2021 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen en huismussen op voorhand niet zijn uit te sluiten. Als door de geplande werkzaamheden mogelijke verblijfplaatsen en/of nestplekken niet met zekerheid behouden blijven, of zullen worden verstoord is aanvullend onderzoek nodig. Komt uit het aanvullend onderzoek naar voren dat vleermuizen en/of huismussen aanwezig zijn, dan is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Als de verblijfplaatsen en/of nestplekken tijdens de werkzaamheden wel behouden en niet verstoord worden wordt geadviseerd te werken met een ecologisch werkprotocol. Hierdoor kunnen effecten op verblijfplaatsen worden voorkomen en is er geen ontheffing nodig.

Met de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van algemene broedvogels in de bomen, struiken en begroeiingen rondom het wooncomplex en op het platte dak. Er moet rekening worden gehouden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten de broedperiode te starten.

Zorgbeginsel

Binnen de gebieden is kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zichzelf de werkgebieden kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog – in veiligheid te worden gebracht en buiten de werkgebieden te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladho-

pen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten de werkterreinen intact te worden gelaten.

Eventueel noodzakelijke kap moet buiten de kwetsbare periode (winter) worden uitgevoerd en voorafgaand aan de kap (of het anderszins vrijstellen van een werkplek) is het verstandig een ecooloog te laten beoordelen of effecten zijn te verwachten en eventueel maatregelen te (laten) nemen om die effecten te verminderen.

Met de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van algemene broedvogels op en in de directe omgeving van de planlocatie. Dit is mogelijk in de aanwezige bomen en struiken. Ook op de platte daken, aanwezige openingen in de panden en begroeiing is er mogelijkheid voor algemene broedvogels om te nestelen. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden.

In de nieuwe Omgevingswet zijn enkele wijzigingen opgenomen die zijn neerslag hebben op het ecologisch onderzoek. De belangrijkste wijziging is de doorlooptijd c.q. houdbaarheid van een rapport dat is gesteld op 2 jaar voor alle onderzoeken. Verder is de zorgplicht aangescherpt. Het zal zich nog moeten uitkristalliseren, maar het lijkt erop dat ook algemene soorten geïnventariseerd moeten worden (het simpel vaststellen dat ze niet zijn uit te sluiten is niet genoeg). Niet duidelijk is hoe intensief dat onderzoek moet zijn. Vooralsnog zullen we in een aanvullen onderzoek ook nadrukkelijk deze soorten benoemen.

Natura 2000

Het beschermde Natura 2000-gebied ligt op ruim 950 m van de planlocatie. De kans dat er een significante wijziging is in de emissie, is gezien de aard van de werkzaamheden aanwezig. Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden is separaat uitgevoerd. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in het Natura 2000-gebied door de werkzaamheden, kunnen worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op ruim 900 m van de planlocatie. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voor-nemen, wordt geen effect verwacht.

H05 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor de Rozenstraat nr. 37 te Beneden-Leeuwen worden werkzaamheden voorbereid. Door een ecooloog is beoordeeld of er beschermde plant- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze schade ondervinden van werkzaamheden.

Beschermde soorten

De aanwezigheid van vleermuizen en huismussen zijn op voorhand niet uit te sluiten binnen de planlocatie. Er wordt geadviseerd te werken met een ecologisch protocol als de verblijfplaatsen en/of nestplekken behouden en niet verstoord worden. Als ze niet behouden blijven of er een kans op verstoring is, wordt een aanvullend onderzoek geadviseerd. Als uit het aanvullend onderzoek blijkt dat er verblijfplaatsen van de vleermuis en/of nestplekken van de huismus zich in het complex bevinden is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Met de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van algemene broedvogels in de bomen, struiken en begroeiingen rondom het wooncomplex en op het platte dak. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten de broedperiode te starten.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

Het beschermde Natura 2000-gebied ligt op ruim 950 m van de planlocatie. De kans dat er een significante wijziging is in de emissie, is gezien de aard van de werkzaamheden aanwezig. Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden is separaat uitgevoerd. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in het Natura 2000-gebied door de werkzaamheden, kunnen worden uitgesloten.

- BIJ12. (2017). Kennisdocument huismus.
- BIJ12. (2017). Kennisdocument gierzwaluw.
- BIJ12. (2017). Kennisdocument gewone dwergvleermuis.
- Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill. (2012). Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- natura2000.nl
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz. (2004). Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- waarneming.nl